A Kazinczy Ferenc Gimnázium az 2008-09. tanévben tölti be fennállása 100. évét. Győrött 1882-ben nyitotta meg kapuit az első polgári leányiskola, de a rohamosan fejlődő,

ipari és kereskedelmi központtá alakuló város vezetői közül többen már ekkor is felsőbb leányiskolai oktatás bevezetését kívánták. A gazdagodó polgárok felismerték, hogy a város további növekedése, a gazdasági kapcsolatok szélesebb alapokra helyezése a város szellemi arculatának megváltozását is igényli. A gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatási miniszter 1908. április 13-án engedélyezte, hogy 1908. szeptember 1-én megnyílhat Győr első felsőbb leányiskolájának első és ötödik osztálya. Ez a miniszteri rendelet

jelenti iskolánk történetének kezdetét.

Az új oktatási intézmény az iskola épületének átadásáig ideiglenes jelleggel a Czuczor Gergely utca 26-ban kezdte meg működését. Strasser Sándor iskolánk első igazgatója 28 éven át, 1936-ig állt az intézmény élén, amely az ő vezetésével vált a győri leánynevelés központjává. Az alapítás idején, az iskola jellegéből adódóan a heti 26-28 órás foglalkozások nagy részét a humán műveltséget adó tantárgyak alkották, míg a heti 2 órás mennyiségtan és az ugyancsak alacsony óraszámban tanított természettudományos tantárgyak csak az alapfogalmak megtanítására szorítkoztak.

Az osztályok száma és a tanulói létszám folyamatosan nőtt, így egyre sürgetőbbé vált a kormányzat által ígért új iskolaépület átadása. 1913. nyarára már el is készült a háromszintes, impozáns épület. A tervek és a statikai számítások Orth Ambrus és Somló Emil, a kivitelezés Hlatky-Schlihter Gyula győri építési vállalkozó szakértelmét dicséri.

"A női hivatás maradéktalan betöltése" mellé egyre inkább a megélhetést biztosító és a felsőoktatási intézményekben folyó tanítás előkészítő ismeretanyagának átadását várták a leányiskoláktól is. Ennek jegyében indult Győrött is mozgalom azért, hogy a hatosztályos felsőbb leányiskolát fejlesszék tovább teljes jogú, egyetemekre is felkészítő nyolcosztályos középfokú oktatási intézménnyé.1916-tól hétosztályos felsőbb leányiskolaként, 1917-től nyolcosztályos leánygimnáziumként működhetett iskolánk, és az 1919-20-as tanév végén adott először érettségi bizonyítványt . Iskolánk 1927-ben leánylíceummá alakult.Amikor fennállása 25. évfordulója megünneplésére készült,az 1932-33-as tanévben, visszakapta gimnáziumi rangját. Az iskola hivatalos neve 1933. és 1944. között Győri Magyar Királyi Állami Apponyi Albert gróf Leánygimnázium, majd 1945. és 1950. között Győri Állami Apponyi Albert Leánygimnázium. 1936. július 1-én nyugalomba vonult Strasser Sándor igazgató, tanügyi főtanácsos, akinek a helyére 1936. október 6-án dr. Gábor Gézát, a soproni leánylíceum magyar-latin szakos tanárát nevezte ki a művelődési kormányzat.

Az 1941-42-es tanév során, 1941. november 18-án dr. Puhr Ferenc a szegedi gyakorlógimnázium német-latin szakos tanára vette át az intézet vezetését.

A középfokú oktatási intézmények átszervezése 1950-51-ben fejeződött be egy sor áthelyezéssel, igazgatócserével, és ahol eszmei-politikai szempontból a felettes hatóság szükségesnek tartotta - az iskola nevének megváltoztatásával. A névváltozáskor először csak az vált biztossá, hogy Apponyi Albert neve - a politikai rendszer jellegéből adódóan - nemkívánatos. Az új névadót az iskola tanári testülete választotta ki egy - a Művelődési Minisztérium által összeállított - névjegyzékből. Az 1950-51-es iskolaév tanári testülete - egyedüliként az országban - Kazinczy Ferencet választotta névadóul. Ma is mi vagyunk az egyetlen Kazinczy Ferenc Gimnázium Magyarországon.

1955. őszén új igazgató került az iskola élére, Szabó János matematika-fizika-kémia szakos tanár személyében, Az 1961. évi 3. törvény 13. §-a szerint: "A gimnázium utolsó évfolyamának sikeres elvégzése után a tanuló érettségi vizsgát és szakmai minősítő vizsgát tesz." Ennek az oktatási rendnek a bevezetése és az ezzel kapcsolatos utasítások végrehajtása az iskola új igazgatójára, Kádár Gézára várt, akit 1959-ben nevezett ki a Megyei Tanács Művelődési Osztálya. A hatvanas évek első felében iskolánk egyik, eleve átmenetinek szánt, és végül minden előzetes várakozásnak megfelelő "akciója" volt az ún. pedagógus osztály megszervezése. Két tanévben, 1962/63-ban és 1963/64-ben a hirtelen megnövekedett pedagógusigény kielégítésére 30, illetve 36 fő beiskolázásával hoztuk létre a két tanulócsoportot. Ide olyan tehetséges negyedik osztályos - tehát három gimnáziumi osztályt végzett - tanulókat vettünk fel, akik vállalták, hogy a következő években a megye valamelyik általános iskolája felső tagozatán matematika-fizika-kémia, illetve magyar-orosz tárgyakat tanítva, levelező tagozaton főiskolai diplomát szereznek. Képzésük során az ötnapos tanulás mellett a győri általános iskolák valamelyikében egy napot óralátogatással illetve gyakorlótanítással töltöttek. Az első évfolyam 30 tanulójából 22 kitűnőre érettségizett, és legtöbbjük ma is a pedagóguspályán dolgozik. 1963. szeptemberében iskolánk igazgatója kezdeményezte évfolyamonként előbb egy, majd két egészségügyi szakközépiskolai osztály indítását. Az egészségügyi szakközépiskolai osztályok működtetése minden szempontból sikeres vállalkozása volt iskolánknak. Több mint 20 éven át (1963-1986) biztosította a kórházak és a rendelőintézetek számára a szakember-utánpótlást, és a nálunk végzettek nagy többsége - mintegy 80 %-a - egészségügyi szakterületen dolgozik ma is.

A szakmai ismeretek folyamatos bővülése és specializációja a szakközépiskolai hálózat további bővítését, új iskolák létesítését és a régiek összevonását tette szükségessé. Ennek következményeként vált meg iskolánk sikeres szakközépiskolai osztályaitól, és olyan képzési formák elindítását kezdeményezte, amelyek kétségtelenül jobban illettek a hagyományos gimnáziumi oktatás keretei közé. Az iskola meglévő anyagi és személyi adottságait, valamint a szülők és az általános iskolák érdeklődését figyelembe véve biológia-kémia és nyelvi tagozatos osztályok indítása mellett döntött az iskolavezetés és a tanári testület. Az időkereteket az 5+1-es politechnikai képzés gyakorlati óráinak terhére, illetve azok helyett tudtuk biztosítani. Az 1991-92-es tanévig, az első nyolcosztályos gimnáziumi osztályok beiskolázásáig 1985-től kinevezett igazgatóként Hérics Lajosné magyar-pedagógia szakos tanárt kérték fel az iskola vezetésére fölöttes hatóságaink. Ez volt a múlt. Korántsem teljességre törekedve kíséreltük meg felvázolni a kilenc évtized történetét, az iskolai munka összetettségét, gondjait, és azt, hogy nem könnyű - sohasem volt könnyű - megfelelni a magunk elé állított, és ma már híressé vált "Jót, s jól!" jelszavának. 1995. őszén Németh Tibor földrajz-történelem szakos tanár - az iskola egykori diákja - vette át intézményünk irányítását. A pályájuk derekán-végén járó kollégák, a gyermekeiket iskolánkba irató szülők és Győr város polgárai azt várják és remélik, hogy a folytatás, a XXI. század Kazinczy Gimnáziuma a hagyományokhoz méltó lesz.

Szelőczei Miklós

tanár